

Dnevni avaz: Intervju sa visokim predstavnikom Christianom Schmidtom

Razgovarao: Danijal Hadžović

Avaz: Milorad Dodik jučer Vam je uputio otvoreno pismo u kojem još jednom konstatira da niste visoki predstavnik i čak Vas naziva “sramotom za njemački narod”. Kako ste Vi doživjeli to pismo?

Christian Schmidt: Sadržaj Dodikovog pisma je ispod svakog nivoa. Nije dostojan nekoga ko ima političku odgovornost. Ali ono što vidim, začudo, gospodin Dodik bi želio sa mnom razgovarati, čim mi upućuje pismo. Ja sam spreman s njima razgovarati, otvoreno i iskreno. Preporučio bih mu da može još jednom pitati generalnog sekretara UN-a ko je visoki predstavnik, a može se raspitati i u cijelom PIC-u. Mislim da mu nije dobro da razgovara samo s Vladimirom Vladimirovičem.

Avaz: U pismu postoji zanimljiv detalj, gdje navodi da Vi ponižavate i srpske, i hrvatske, i bošnjačke predstavnike te pita da li ćete, nakon njega, hapsiti ljude po Sarajevu. Da li to Dodik traži saveznike u Sarajevu?

Christian Schmidt: Čini se da je to njegov lični poziv u pomoć. Nisam ja nikoga hapsio. Ako misli da može u Evropi takvim predstavama kakve ovdje pravi dovesti do nekih odluka, onda je to opasnost za Bosnu i Hercegovinu i njenu budućnost.

Avaz: Građani BiH njegovim predstavama svjedoče već 17 godina, sada i Vi znate kako nam je. Ali kako izaći nakraj s njim?

Christian Schmidt: Da je Pedi Ešdaun (Paddy Ahsdown) živ, ja bih mu postavio to pitanje. To je težak zadatak, jer ja ne želim da koristim instrumente koje je Ešdaun koristio. On, ako hoće da ostane na poziciji odgovornosti, mora promijeniti svoje ponašanje, inače vidim samo teškoće za njega.

Avaz: Ovo zvuči kao prijetnja. Je li opcija i Dodikova smjena?

Christian Schmidt: Uvijek sam govorio da su ti instrumenti na stolu. Probleme koje imamo najbolje bi bilo da ovdašnje društvo rješava. Nasuprot Dodikove tvrdnje o mom kolonijalnom upravljanju, ja bih bio sretan da ja ne moram donositi odluke. I neka ne bude uvjeren da će se sakriti iza naroda ili da ga narod u RS podržava. Ako se sjećamo 2. oktobra, rezultati za predsjednika RS bili su jako diskutabilni, o njima se jako puno priča.

Avaz: Zašto u utorak, i pored najave, niste otišli u Banju Luku?

Christian Schmidt: Shvatit ćete da ne mogu i neću sve informacije koje imam iznijeti javno, ali postojali su razlozi. Mislim da nismo u ovoj konfrontaciji poput "western" filmova, nego moramo razumno razgovarati jedni s drugima.

Avaz: Ipak, svjesni ste da ste time ostavili dojam slabosti. Dodik i njegovi ljudi su likovali, Ćamil Duraković, s kojim ste se trebali sastati, bio je razočaran, a pojedinci iz FBiH su Vas optužili da ste se prepali i da ste visoki predstavnik samo na teritoriji Federacije.

Christian Schmidt: Ja sam obaviješten da je neko u RS htio da napravi "borbu pijetlova". Ja za takvo nešto nisam na raspolaganju. Moja jačina se ne očituje u vrištanju, nego se pokazuje mudrošću. Helmut Kol (Kohl), koji je bio jedan od

mojih učitelja, kazao je da je važno ono što se dobiva na kraju. Zaboravite sve ono što se dešava oko. Budite sigurni, ja ću otići u Republiku Srpsku kad god hoću zato što je to Bosna i Hercegovina i zato što ne postoji granica između entiteta, postoji samo administrativna linija. Dodik je rekao da sam ja turista koji ga ne zanima, a sad se od 24 sata 18 bavi mnome.

AVaz: Kako komentirate to što je i opozicija u RS odbila da se sastane s Vama?

Christian Schmidt: Ja imam razumijevanja za opoziciju. Nije lako biti opozicija u RS. Ali u vezi s tim strankama koje ste naveli ja bih mogao reći i mjesto i vrijeme kada su mi njihovi lideri, njihovi rukovodioci tražili da maknem Dodika uz primjenu bonskih ovlasti. Zbog toga me čak iznenadilo to da su se neki od njih solidarizirali s Dodikom.

Avaz: To su vrlo ozbiljne tvrdnje. Koji su Vam lideri iz RS tražili smjenu Dodika?

Christian Schmidt: Ubrzo nakon što sam stigao u BiH stalno su mi ponavljali to. Mislim da je ovaj ili onaj to u javnosti govorio. Ali to su bili povjerljivi razgovori i to vam ne mogu reći. Kada susretnem one koji su učestvovali u tome, svakako ću ih pogledati duboko u oči, možda se neki od njih i zacrvene.

Avaz: Ali Dodik to može iskoristiti kao argument da su oni izdajnici koji služe kolonijalnom upravniku, kako Vas on naziva.

Christian Schmidt: Pa toliki sam kolonijalni upravnik da ga nisam smijenio. Iz RS je bilo čak i zahtjeva da smijenim i onu drugu dvojicu koji su tada bili u Predsjedništvu Željka Komšića i Šefika Džaferovića.

Avaz: Dodik je jučer, također, najavio da će se u budžetu RS osigurati sredstva za Srbe koji napuste institucije BiH.

Bojite li se scenarija napuštanja i samim tim urušavanja državnih institucija i imate li Vi, kao visoki predstavnik, spreman odgovor na to?

Christian Schmidt: Ljudima iz RS koji rade u institucijama mogu samo poručiti – nemojte se oslanjati na njegove riječi. Ove godine svjedoci smo toga da Dodik nije u situaciji da dugoročno finansira ni svoje saradnike u Republici Srpskoj. A dogodine obećava osigurati sredstva za državne službenike ako napuste institucije u godini kad će morati vraćati velike dugove. Pa, želim mu sve najbolje... Vrijeme je da prestane glumiti Bajru Patka, jer tog novca nema. Ako nastavi kako je počeo, imat će još više problema jer druge zemlje za koje misli da će mu dati novac neće mu dati novac, kao što to nije učinila ni moja domovina Njemačka.

Avaz: U nedavnom intervjuu za njemački FAZ kazali ste da bi jedna od mogućnosti za rješavanje pitanja državne imovine bila i prijenos vlasništva na zajedničku agenciju, čiji bi prihodi bili pravično raspoređeni. S obzirom na to da ste sigurno razmatrali to rješenje, da li biste nam mogli ukratko reći šta bi ono podrazumijevalo?

Christian Schmidt: To nije rješenje koje je do sada utvrđeno, komisija radi na tome. Ja sam pričao o svojim vlastitim iskustvima iz Njemačke. Mi smo u Njemačkoj to tako uradili tokom ujedinjenja Istočne i Zapadne Njemačke. Ona područja koja su bila u području Istočne Njemačke su bila definirana kao narodno vlasništvo. Mi smo ih sve spojili i ona su u međuvremenu dodijeljena općinama, pokrajinama i gradovima da bi se njima moglo ekonomisati, ali prihodi koji su od njih ostvarivani išli su u zajedničku kasu. Ali polazište takvih ideja jeste da se prethodno prizna presuda Ustavnog suda da bivša državna imovina iz bivše Jugoslavije pripada državi BiH i tek se tada može početi dalje raditi.

Avaz: SDA i DF Vas optužuju da državnu imovinu želite predati Dodiku, dok Vas, s druge strane, Dodik optužuje da državnu

imovinu želite oteti RS. Ne može i jedno i drugo biti tačno.

Christian Schmidt: Kada imate političare koji su decenijama bili tu i vodili glavnu riječ, pitam se kako mogu imati obraza da oni dijele meni lekcije o državnoj imovini i koriste to za spinove. Sve, apsolutno sve bivše jugoslavenske republike su davnih dana riješile pitanje državne imovine i to je neuspjeh politike, i to svih, a tu su i SDA, i DF, i SNSD, i HDZ. Prije nego što počnu s teorijama zavjere kad sam ja u pitanju, neka prvo pogledaju sebe u ogledalo.